

гляду та промислової безпеки України (Держгірпромнагляд України). Дана служба є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра надзвичайних ситуацій України. Задля ефективної реалізації покладених завдань Держгірпромнагляд наділяється відповідними повноваженнями, які класифікуються на: організаційно-розпорядчі, координаційні, дорадчі, легалізаційні, наглядово-контрольні та юрисдикційні. Детальний аналіз вказаних повноважень, питання практичної реалізації та вивчення їх впливу на забезпечення законності і правопорядку у галузі гірничих відносин вбачаються перспективним напрямом подальших наукових досліджень.

Список використаної літератури:

1. Гірничий Закон України від 6 жовтня 1999 року № 1127-XIV // ВВР. – 1999. – № 50. – Ст. 433.
2. Адміністративне право України. Академічний курс: Підруч. / За ред. В.Б. Авер'янова. – К., 2004. – Т. 1: Загальна частина.
3. Юридична енциклопедія: В 6 т. / Редкол.: Ю.С. Шемшученко (відп. ред.) та ін. – К., 1998. – Т. 1: А–Г.
4. Екологічне право: особлива частина: Підруч. / За ред. В.І. Андрейцева. – К., 2001.
5. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: Указ Президента України від 9 грудня 2010 р. № 1085/2010 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 94. – Ст. 3334.
6. Положення про Державну службу гірничого нагляду та промислової безпеки України: Затв. Указом Президента України від 6 квітня 2011 р. № 408/2011 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 29. – Ст. 1241.
7. Перелік органів ліцензування: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2000 р. № 1698 // Офіційний вісник України. – 2000. – № 46. – Ст. 2001.
8. Перелік робіт з підвищеною небезпекою: Затв. наказом Держнаглядохоронпраці України від 26 січня 2005 р. № 15 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 8. – Ст. 455.
9. Порядок видачі дозволів Державним комітетом з нагляду за охороною праці та його територіальними органами: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 15 жовтня 2003 р. № 1631 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 42. – Ст. 2222.

Надійшла до редакції 25.11.2011

КОМІСАРОВ О.Г.,
кандидат юридичних наук, доцент
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

УДК 342.951

**НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО
СУСПІЛЬСТВА: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
ЗАПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ**

Досліджено сутність та зміст Національної політики розвитку інформаційного суспільства. Визначено сучасні проблеми та перспективи її запровадження в Україні.

Ключові слова: інформація, інформаційне суспільство, національна політика

Исследованы сущность и содержание Национальной политики развития информационного общества. Определяются современные проблемы и перспективы её внедрения в Украине.

Ключевые слова: информация, информационное общество, национальная политика

Essence and maintenance of the National policy of development of informative society are studied. Modern problems and prospects of its introduction in Ukraine are determined.

Keywords: information, informative society, national policy

Особливістю розвитку сучасного суспільства є збільшення ролі інформаційної сфери в житті людини, а відповідно, й інформаційної діяльності в її глобальному сприйнятті. При цьому формування глобального інформаційного суспільства не є простим "однорідним" процесом, у межах якого всі країни, організації та окремо взяті індивіди одночасно досягають певного результату.



Вироблене у ході оцінки феномена інформаційного суспільства поняття поклато початок одноїменної теорії, яка була введена у науковий обіг на початку 60-х років ХХ ст. У витоків цієї теорії стояли праці Д. Белла, З. Бржезінського, Р. Дарендорфа, П. Друкера, В. Іноземцева, Г. Канна, М. Кастельса, І. Масуди, Ф. Махлупа, М. Пората, Б. Смарт, Т. Стоунера, А. Тоффлера, А. Турена та інших, у яких створення інформаційного суспільства визнано новою історичною фазою розвитку людської цивілізації.

Незважаючи на значну кількість наукових досліджень філософських, соціологічних, організаційних, технічних, правових та інших аспектів формування інформаційного суспільства, у сучасній науці поки що не вироблено єдиного його розуміння, не сформоване базове поняття, а нормативно-правова база залишається застарілою.

Мета статті – на основі аналізу основних поглядів на інформаційне суспільство як об'єкт державного управління, державної інформаційної політики та чинного законодавства надати оцінку сучасному етапові формування Національної політики розвитку інформаційного суспільства та напрямам її запровадження.

Осмилення проблеми формування інформаційного суспільства, з'ясування ступеня її глобальності та впливу на функціонування державних і суспільних інституцій, а також вироблення узгодженої політики та стратегії дій є ключовим заходом у її вирішенні. Так, А. Тоффлер, схилиючись до розуміння інформаційного суспільства як "суперіндустріального", що діє у межах сталої системи суспільних відносин, але з постійним пришвидшенням свого розвитку, зауважував: "...поки що немає загальноприйнятого вислову, який повністю задовільнив би потреби опису нового періоду соціального розвитку, до якого ми наближаємось". А. Турен називав його "запрограмованим" через наявність впливу від рішень, політик і програм на природно-історичний розвиток, Р. Дарендорф – "посткапіталістичним", Дж. Мартін – "телематичним", К. Боулдінг – "постцивілізаційними", Г. Кан – "постекономічним", С. Алтрон – "постпротестантським", Дж. Ліхтхайм – "постбуржуазним", А. Етціоні – "постмодерністським", З. Бржезінський – "технотронним", В. Іноземцев – "постекономічним", Г. Маклюен – "формуванням всесвітнього селища".

Безпосередньою причиною виникнення поняття "інформаційне суспільство" та його подальшого нормативно-правового закріплення виступила реакція суспільства та держави на пришвидшення наприкінці ХХ ст. розвитку обчислювальної техніки і інформаційних технологій. Однак державні та суспільні інституції, які ще з середини століття були пов'язані з інформаційними технологіями та інформаційною діяльністю, не ставили перед собою завдання надання правової оцінки інформаційним технологіям через відсутність суттєвого впливу останніх на умови життя людини та суспільний прогрес загалом. Таким чином, враховуючи, що Україна має власну історію розвитку базових засад інформаційного суспільства (діяльність всесвітньо відомої школи кібернетики; формування на початку 1990-х рр. концепції та програми інформатизації; створення різноманітних інформаційно-комунікаційних технологій і загальнодержавних інформаційно-аналітичних систем різного рівня та призначення) [1], констатуємо, що законодавчого визначення самого поняття інформаційного суспільства не вироблено.

У той же час у працях різних авторів формується єдина позиція щодо того, що існуючі суспільні регулятори та засоби обробки інформації з часом перестали справлятися з потоком інформації, збільшився обсяг необробленої або неопублікованої інформації, остання перестала використовуватися безпосередньо після її оприлюднення, ускладнився міждержавний інформаційний обмін, зріс мовний бар'єр тощо. Як свідчить І. Негодаєв у межах дискусії щодо проблем формування інформаційного суспільства, такий стан прийнято позначати за допомогою терміну "інформаційний тромбоз" – стан, коли лавиноподібне збільшення обсягів інформації супроводжується фізіологічною обмеженістю людини у сприйнятті та переробці інформації, а також складністю у вичлененні необхідної інформації із загального потоку ("інформаційний голод") [2].

Вважаючи осмилення проблем розбудови інформаційного суспільства та вироблення єдиної стратегії щодо їх вирішення питаннями світового масштабу, спрямованими на досягнення цілей Декларації тисячоліття ООН, Резолюція 90-го пленарного засідання Генеральної асамблеї "Всесвітня зустріч на вищому рівні з питань інформаційного суспільства" приймає рішення щодо проведення Зустрічі на вищому рівні з питань інформаційного суспільства – за



умови забезпечення високого представництва – у два етапи: перший – у 2003 р. у Женеві, другий – у 2005 р. у Тунісі [3].

Відповідно до п. 1 Женевської декларації принципів наголошено про спільне прагнення і рішучість побудувати орієнтоване на інтереси людей, відкрите для всіх і спрямоване на розвиток інформаційне суспільство, в якому кожний може створювати інформацію і знання, мати до них доступ, користуватися й обмінюватися ними, даючи змогу окремим особам, громадам і народам повною мірою реалізувати свій потенціал, сприяючи своєму сталому розвитку і підвищуючи якість свого життя на основі цілей і принципів Статуту ООН і поважаючи в повному обсязі та підтримуючи Загальну декларацію прав людини [4]. При цьому учасники Зустрічі зазначили, що опанування потенціалу інформаційних і комунікаційних технологій (далі – ІКТ) здійснюється для просування цілей розвитку Декларації тисячоліття, а саме: подолання крайньої бідності і голоду; забезпечення загальної початкової освіти; сприяння рівності чоловіків і жінок та надання всіх прав і можливостей жінкам; скорочення дитячої смертності; поліпшення охорони материнства; боротьба з ВІЛ/СНІД, малярією та іншими захворюваннями; сприяння екологічній сталості і розвитку глобальних партнерств з метою розвитку для досягнення більш мирного, справедливого і процвітаючого світу (п. 2) [4].

З урахуванням того, що глобальне опанування ІКТ поряд із безумовними перевагами несе й певні загрози, у Женевській декларації зазначено, що хоча відповідно до ст. 19 Загальної декларації прав людини основу інформаційного суспільства складає право кожного на свободу переконань і їх виявлення із включенням до нього свободи безперешкодно дотримуватися своїх переконань та свободи шукати, одержувати і поширювати інформацію та ідеї будь-якими засобами і незалежно від державних кордонів (п. 4.), відповідно до положень ст. 29 Загальної декларації прав людини кожна людина має обов'язки перед суспільством, в якому тільки й можливий вільний і повний розвиток її особи, і при здійсненні своїх прав і свобод кожна людина має зазнавати таких обмежень, які встановлені законом виключно з метою забезпечення належного визнання та поваги прав і свобод інших та забезпечення справедливих вимог моралі, громадського порядку і загального добробуту в демократичному суспільстві (п. 5).

Визначаючи ключові принципи інформаційного суспільства, автори Женевської декларації вказують, що його серцевиною є спілкування, яке виступає одним з основних соціальних процесів, однією з базових людських потреб і основою будь-якої соціальної організації [4]. Зазначимо, що принципи інформаційного суспільства, заявлені у п. 17 декларації, спрямовані на вироблення нових форм солідарності, партнерства і співробітництва між державними органами та іншими заінтересованими сторонами, громадянським суспільством і міжнародними організаціями. Також, на нашу думку, важливим рішенням є фіксація мети процесу розбудови інформаційного суспільства (інформатизації) – подолання цифрового розриву і забезпечення гармонійного, справедливого і рівноправного розвитку для усіх, цифрової солідарності як на національному, так і на міжнародному рівнях [4].

Для досягнення поставленої мети та реалізації керівних принципів було розроблено Женевський План дій, який визначено платформою, що розвивається для сприяння інформаційному суспільству на національному, регіональному і міжнародному рівнях [5].

На підставі аналізу змісту Женевської декларації та Женевського Плану дій зазначимо, що їх автори, наполягаючи на розробці й запровадженні до 2005 р. національних електронних стратегій із включенням до них обов'язкового підвищення компетентності людей, враховуючи різні національні обставини, наполягали на таких напрямках дії: сприяння використанню ІКТ для цілей розвитку з боку державних органів і всіх заінтересованих сторін (С1); розбудова інформаційної і комунікаційної інфраструктури як необхідного фундаменту інформаційного суспільства (С2); забезпечення доступу до інформації і знань (С3); підвищення компетентності (С4); зміцнення довіри і безпеки при використанні ІКТ (С5); створення сприятливого середовища (С6); застосування (прикладення) ІКТ в усіх аспектах життя: електронному уряді, електронному бізнесі, електронному навчанні, електронній охороні здоров'я, електронній зайнятості, електронній охороні довкілля, електронному сільському господарстві, електронній науковій діяльності (С7); забезпечення культурного різноманіття та ідентичності, мовного різноманіття і місцевого контенту (С8); заохоченні засобів масової інформації (С9); зміцнення етичної сторони інформаційного суспільства (С10); забезпечення міжнародного і регіонального співробітництва (С11).



На відміну від першого етапу Зустрічі на його другому етапі було визнано центральну роль державної політики у створенні рамок, в яких може здійснюватися мобілізація ресурсів формування інформаційного суспільства.

Безпосередні практичні дії з виконання були об'єднані у Туніській програмі для інформаційного суспільства, зміст якої був розділений на три складові частини: визначення сфер, де прогрес уже досягнуто; досягається; не був досягнутий. [6] Зазначимо, що одним із ключових завдань проведення парламентських слухань з питань розвитку інформаційного суспільства в Україні (2005 р.) було виконання цієї програми та надання оцінки стану розбудови інформаційного суспільства в Україні порівняно із світовими тенденціями і станом виконання Женевського Плану дій в інших країнах, визначення відповідності стану інформатизації потенціалу та можливостям України тощо. Як зазначено у Рекомендаціях парламентських слухань, такий стан визнано недостатнім та таким, що не відповідає потенціалу та можливостям України, а розвиток інформаційного суспільства та впровадження новітніх ІКТ в усі сфери суспільного життя і в діяльність органів державної влади визнано одним із пріоритетних напрямів державної політики [7].

Рекомендації парламентських слухань з питань розвитку інформаційного суспільства в Україні в цілому повторюють стратегічні напрямки, визначені в резолютивних документах Зустрічей. Таким чином, на підставі розгляду основних стратегічних рішень щодо розбудови інформаційного суспільства констатуємо, що ця проблема потребує комплексного підходу до свого вирішення за кожним із таких стратегічних напрямів: 1) розробка та реалізація національної стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні; 2) розвиток інформаційної інфраструктури Кабінету Міністрів України; 3) забезпечення повсюдного доступу до телекомунікаційних послуг; 4) стимулювання розвитку послуг для населення та у сфері бізнесу із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій; 5) створення загальнодоступних електронних інформаційних ресурсів; 6) забезпечення інформаційної безпеки; 7) участь громадськості у прийнятті рішень.

Розглядаючи інформаційне суспільство у найбільш широкому значенні, звернемо увагу й на те, що воно сприяє розвитку особистості та одночасно пригнічує значення державних і суспільних інституцій. Поряд з цим не слід забувати, що інформація як основна рушійна сила суспільства є результатом віддзеркалення у різних формах фактів суспільного буття і суспільної свідомості, а у функціональному плані виступає універсальним засобом передавання, накопичення, циркуляції відбитої синергетики різноманіття життя соціуму. Отже, можливо припустити, що державна політика, спрямована на розвиток ІКТ, серед іншого спрямовується й на поступове позбавлення особи можливостей формувати власне інформаційне середовище та створення неможливості її самостійного відходу від глобального інформаційного простору або пануючої інформаційної технології.

Так, І. Мелюхін звертав увагу на той факт, що коли у продуктивних силах і виробничих відносинах, у природі капіталу на передній план виходять знання і інформація, то вони утворюють нову – особисту – форму власності [8]. В. Іноземцев вказував що це "власність людини на знання і інформацію, яка віддаляє її від безпосередньої участі у виробництві через автоматизацію, інформатизацію останнього ... людина обслуговує виробництво своїм інтелектом" [9, с. 13]. Майже однако-ве за змістом припущення щодо суспільної необхідності детального розгляду й врегулювання означеного питання було зроблено багатьма іншими дослідниками.

За іншою усталеною позицією інформаційне суспільство сприймається як засіб впливу на духовний світ людей і вважається здатним перебудовувати основи моральності. Звернемо увагу, що відповідні властивості ІКТ отримують не тільки схвальну оцінку та визначаються як пріоритети суспільного розвитку, але й критикуються, обмежуються й забороняються. Так, у Модельному Законі СНД "Про захист дітей від інформацій, яка шкодить їх здоров'ю і розвитку" встановлено правові та організаційні основи державної політики і міжнародного співробітництва у сфері забезпечення інформаційної безпеки дітей з урахуванням загальноприйнятих принципів та норм міжнародного права, у тому числі закріплених у Конвенції ООН про права дитини і Модельному законі держав-учасниць СНД "Про основні гарантії прав дитини у державі", відповідно до яких формується система адміністративних, технічних, програмних та інших засобів недопущення дітей до інформації у доступний для дітей час або у доступних для



відвідування дітьми громадських місцях [10].

Загалом слід зазначити, що як у науці, так і у практиці сучасного державного управління більшість праць та рішень були скеровані намаганням "наздогнати" інші країни світу за кількісними показниками розвитку ІКТ, отже, були присвячені технічним або технологічним питанням інформатизації, побудові матеріальної основи інформаційного суспільства, у той час як їх "гуманітарні" складові (інформаційна культура, "корисна" інформація, знання тощо) майже не розглядалися. За таких умов розбудова інформаційного суспільства у тексті нормативно-правових актів пов'язувалася виключно з інформатизацією державних органів, органів освіти, охорони здоров'я тощо. Так, наприклад, в Указі Президента України "Про першочергові завдання щодо впровадження новітніх інформаційних технологій" розвиток в Україні інформаційного суспільства та впровадження новітніх ІКТ в усіх сферах суспільного життя було пов'язано лише із закупівлею техніки та програмного забезпечення для потреб державних органів [11].

Складний дуалістичний підхід до формування державної політики розбудови інформаційного суспільства відобразився у змісті Основних засад розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки [1]. Так, у розділі II Закону вказується, що основним завданням розвитку інформаційного суспільства в Україні є сприяння кожній людині на засадах широкого використання сучасних ІКТ можливостей створювати інформацію і знання, користуватися та обмінюватися ними, виробляти товари та надавати послуги, повною мірою реалізуючи свій потенціал, підвищуючи якість свого життя і сприяючи сталому розвитку країни на основі цілей і принципів, проголошених ООН, Декларації принципів та Плану дій, напрацьованих на Всесвітніх зустрічах на вищому рівні з питань інформаційного суспільства та Постанови Верховної Ради України "Про Рекомендації парламентських слухань з питань розвитку інформаційного суспільства в Україні". При цьому, закріплюючи у розділі III Закону засади, на яких ґрунтується Національна політика розвитку інформаційного суспільства в Україні, законодавець вказує на забезпечення інформаційної безпеки, а викладаючи зміст Національної політики розвитку інформаційного суспільства в Україні, включає до нього вичерпний перелік заходів [1].

На відміну від Закону України "Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки", який був розроблений з урахуванням рішень Зустрічі, у Законі України "Про Національну програму інформатизації" термін "національна політика" не використовується. При цьому відповідно до ст. 2 вказаного Закону Національна програма інформатизації становить комплекс взаємопов'язаних окремих завдань (проектів) інформатизації, спрямованих на реалізацію державної політики та пріоритетних напрямів створення сучасної інформаційної інфраструктури України за рахунок концентрації та раціонального використання фінансових, матеріально-технічних та інших ресурсів, виробничого і науково-технічного потенціалу держави, а також координації діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій усіх форм власності і громадян у сфері інформатизації [12]. Також слід звернути увагу на те, що зміст державної політики у сфері інформатизації викладено у розділі III Закону України "Про Концепцію Національної програми інформатизації", згідно з положеннями якого остання формується як складова частина соціально-економічної політики держави в цілому і спрямовується на раціональне використання промислового та науково-технічного потенціалу, матеріально-технічних і фінансових ресурсів для створення сучасної інформаційної інфраструктури в інтересах вирішення комплексу поточних та перспективних завдань розвитку України як незалежної демократичної держави з ринковою економікою [13].

Як зазначає А. Марущак, в основу державної політики має бути покладено державне регулювання процесів інформатизації на основі поєднання принципів централізації і децентралізації, саморозвитку, самофінансування та самоокупності, державної підтримки через систему пільг, кредитів, прямого бюджетного фінансування [14, с. 45]. При цьому, розкриваючи структуру державної політики інформатизації, вказаний автор зосереджується здебільшого на фінансових та організаційних питаннях, відносячи до її складових бюджетну політику, спрямовану на реалізацію загальнодержавних проектів інформатизації, державну політику реформування власності, політику підтримки малих та середніх підприємств у сфері інформатизації, політику розвитку національної інфраструктури, державну інвестиційну політику у сфері інформатизації, антимонопольну політику.

І. Арістова використовує інше поняття – "державна політика в інформаційній сфері", зазначаючи, що як на побутовому, так і на науковому рівні інформаційна сфера розглядається як



така, що формується та розвивається під час інформаційної діяльності [15, с. 44]. Відповідно, за позицією автора, існуюча політика держави в інформаційній сфері спрямована як на її розвиток безпосередньо, так і на підвищення за її допомогою ефективності розвитку державності, безпеки, оборони, пріоритетних галузей економіки, фінансової та грошової системи, соціальної сфери, галузей екології та використання природних ресурсів, науки, освіти і культури, міжнародного співробітництва [15, с. 44-45].

Вбачається, що відсутність законодавчого визначення понять "інформаційна сфера" та "інформаційне суспільство" дозволяє їх використання як майже синонімічних за змістом. Також зазначимо, що "вузьке" тлумачення поняття "інформаційна сфера" та обрання відповідного підходу є обґрунтованим виключно з огляду на зміст Концепції Національної програми інформатизації, самої Національної програми інформатизації та низки пов'язаних з ними підзаконних актів, зокрема, Указу Президента України „Про заходи щодо забезпечення інформаційної безпеки держави” (втратив чинність) [16]. При цьому твердження, що "відповідна державна політика проводиться ... щодо підтримки розвитку інформаційної сфери – сфери засобів масової інформації, сфери науково-технічної інформації, видавничої справи та реклами, сфери статистики, сфери бібліотечної та архівної справи, сфери інформатики та обчислювальної техніки тощо" [15, с. 45], є обґрунтованим лише у разі закріплення у законодавстві визначення інформаційної діяльності держави та вичерпного переліку сфер (галузей), в яких ця діяльність провадиться. Враховуючи, що такий підхід був використаний лише у Законі України "Про інформацію" в редакції 1992 р., а його чинна редакція такого визначення не надає, вважаємо, що зазначене та подібні твердження необхідно переглянути.

Підсумовуючи викладене, зауважимо, що з часу набуття чинності Законом України "Про доступ до публічної інформації" [17] і викладення у новій редакції Закону України "Про інформацію" [18] державна політика інформатизації отримала складну структуру, яка поступово має трансформуватися у зміст національної електронної стратегії та її "відповідник" – Національну політику розвитку інформаційного суспільства в Україні. За таких умов констатуємо, що подальше здійснення Національної програми інформатизації відповідно до схваленої Концепції необхідно припинити з метою оновлення останньої. Вбачається, що рівень розвитку ІКТ, особливо у недержавному (приватному) секторі, вже досягнув рівня визначеного Концепцією Національною програмою інформатизації, а їх подальший розвиток доцільно забезпечувати механізмами публічно-приватного партнерства та іншими механізмами, рекомендованими учасниками Зустрічей (Розділ D. "Упровадження і наступна діяльність" Туніської програми для інформаційного суспільства).

Список використаної літератури:

1. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки: Закон України від 09.01.2007 № 537-V [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=537-16>.
2. Негодаев И.А. На путях к информационному обществу [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://lib.socio.msu.ru/library?e=d-000-00---001ucheb--00-0-0-0prompt-10---4---stx--0-11--1-ru-50---20-about-%e0--00031-001-1-0windowsZz-1251-00&cl=CL1&d=HASH833c885b705b34082e7944.4&x=1>.
3. Всесвітня зустріч на вищому рівні з питань інформаційного суспільства: Резолюція 90-го пленарного засідання Генеральної асамблеї від 21 грудня 2001 р. № 56/183 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://informationsociety.files.wordpress.com/2006/11/56_183_unga_2002-ru.pdf.
4. Женевська Декларація принципів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://informationsociety.wordpress.com/basics/wsis_outcomes/dp/.
5. Женевський План дій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://informationsociety.wordpress.com/basics/wsis_outcomes/pd/.
6. Туніська програма для інформаційного суспільства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://informationsociety.wordpress.com/basics/wsis_outcomes/tp/.
7. Про Рекомендації парламентських слухань з питань розвитку інформаційного суспільства в Україні: Постанова Верховної Ради України від 01.12.2005 № 3175-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3175-15>.
8. Меллохин И.С. Информационное общество: истоки, проблемы, тенденции развития. – М., 1999.
9. Иноземцев В.Л. Личное против частного? (Размышления о путях трансформации отношений собственности) // Общество и экономика. – 1997. – № 9-10.
10. Модельный закон о защите детей от информации, причиняющей вред их здоровью и развитию [Электронный ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=997_m85&p=1319615331579350.



11. Про першочергові завдання щодо впровадження новітніх інформаційних технологій: Указ Президента України від 20.10.2005 № 1497/2005 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1497%2F2005>.

12. Про Національну програму інформатизації: Закон України від 04.02.1998 № 74/98-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=74%2F98-%E2%F0>

13. Про Концепцію Національної програми інформатизації: Закон України від 04.02.1998 № 75/98-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=75%2F98-%E2%F0&p=1322647315244388>.

14. Марущак А.І. Інформаційне право: правове регулювання інформаційної діяльності: Навч. посібник. – К., 2008.

15. Арістова І.В. Державна інформаційна політика та її реалізація в діяльності органів внутрішніх справ України: організаційно-правові засади: Дис. ... д-ра юрид. наук. – Х., 2002.

16. Про заходи щодо забезпечення інформаційної безпеки держави: Указ Президента України від 18 вересня 2002 р. № 836/2002 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=836%2F2002>.

17. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2939-17>.

18. Про внесення змін до Закону України "Про інформацію": Закон України від 13.01.2011 № 2938-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2938-17>.

Надійшла до редакції 29.11.2011

КРОЛЕНКО В.О.,

кандидат юридичних наук, доцент
(Університет економіки та права)

УДК 342.951

ВІДОМЧІ ПРОГРАМИ ЯК ЕЛЕМЕНТ МЕХАНІЗМУ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Визначено аспекти використання програмно-управлінського підходу для адміністративно-правового регулювання. Охарактеризована сутність феномену відомчої програми в контексті публічного управління, досліджено понятійний апарат в сфері управлінських програм та відповідна нормативна база. Зроблено висновок щодо доцільності використання відомчих програм у механізмі правового регулювання, запропоновано визначення правової програми.

Ключові слова: адміністративно-правове регулювання, відомчі програми.

В статье определены аспекты использования программно-управленческого подхода для административно-правового регулирования. Охарактеризована сущность феномена ведомственной программы в контексте публичного управления, исследован понятийный аппарат в сфере управленческих программ и соответствующая нормативная база. Сделан вывод о целесообразности использования ведомственных программ в механизме правового регулирования, предложено определение правовой программы.

Ключевые слова: административно-правовое регулирование, ведомственные программы.

The aspects of the using the program-managing methodology for the administrative regulation are analyzed in the article. The volume of state bodies` program phenomenon in a context of public governance is characterized; the terminological tools in the area of governing programs and coherent law ground are analyzed in the article. The summary about possibility of use the state bodies` programs in the legal bodies governing is pointed, the determination of the legal program is given.

Keywords: administrativno-pravovoe adjusting, department programs.

Сьогодні питання визначення адміністративно-правових регулятивних механізмів без урахування специфіки програмно-управлінської діяльності є невирішуваним. Важливе значення при цьому мають правові програми, які розроблюються, ухвалюються та виконуються на рівні центральних органів виконавчої влади – відомчі правові програми. Це зумовлює актуальність наукового аналізу відомчих програм як елемента механізму адміністративно-правового регулювання. Отже, метою нашої роботи слід визнати надання характеристики відомчим правовим програмам як елементу механізму адміністративно-правового регулювання. Для реалізації цієї мети необхідно узагальнити думки фахів-

